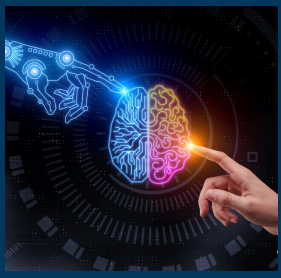
18.05.2025

7

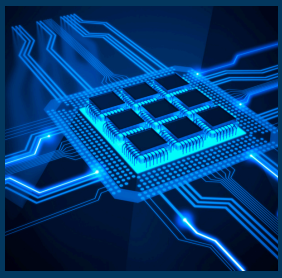
MACHİNA

BİLİM HİKAYELERİ

MAT ROBOTICS

“ Kuzen, o da neydi ? ” diye sordu Elif, gecenin karanlığında gökyüzünü işaret ederek.

Defne gözlüklerini düzeltti ve gözünü teleskopa dayadı.

“ Yıldız değil... Bu bir uydu ! Belki de Uluslararası Uzay İstasyonu bile olabilir. ”

Elif merakla sordu :

“ Nasıl yani ? Uydular gerçekten orada mı dönüyor ? Yani gökyüzünde mi yaşıyorlar ? ”

Defne gülümsedi.

“ Uydular aslında sürekli ‘düşüyor’, ama yere hiç çarpmıyorlar. Çünkü onlara özel bir yörünge hızı verilmiş.

Bu hız sayesinde hem Dünya’nın etrafında dönerler hem de yere düşmeden dengede kalırlar. ”

Elif’in gözleri parladı. “ O zaman bu gece bir uydu avına çıkıyoruz ! ”

Ertesi sabah Defne, masanın üzerine bir misket koydu.

“ Şimdi dikkat et, ” dedi ve misketi büyükçe bir plastik tabağın içinde döndürmeye başladı.

“ Elif, bu misket uydu, tabak da Dünya. Eğer yeterli hızla dönerse misket dışarı fırlamaz ama hep tabakta kalır. İşte bu ‘yörünge’. Uydular da Dünya’nın etrafında böyle dönüyor.”

Elif başını salladı. “Ama neden yere düşmüyorlar ? ”

“ Çünkü bir denge var : Yerçekimi onları çekiyor ama hızları onları dışarı itiyor. Tıpkı salıncakta ileri geri giderken hep dengede kalman gibi. ”

Elif’in aklı hâlâ karışıktı. “Ama yerçekimi çok güçlü değil mi ? Nasıl düşmezler ki ? ”

Defne hemen bir kitap açtı ve gösterdi :

“ Yerçekimi Dünya’nın merkezinden dışarıya doğru bir kuvvet uygular. Ama eğer yeterince hızlıysan, bu çekime rağmen etrafında dönebilirsin. ”

Sonra Elif bir balonu iple tavana astı.

“ Bu senin uydun, ” dedi. “ İp yerçekimini temsil ediyor. Balon ise sürekli dönüyor ama ipe bağlı olduğu için kaçamıyor. ”

Elif güldü. “ Yani uydular görünmeyen bir ipte dönüyor gibi ! ”

“ Elif, uydu sadece gökyüzünde dönmüyor. Bizimle iletişim bile kuruyorlar. ”

Defne telefonunu gösterdi. “ Haritaya bak, yerimizi nasıl biliyor sence ? ”

“ GPS mi ? ”
“ Evet ! GPS uyduları sürekli sinyal gönderir.

Telefon bu sinyallerle konumunu hesaplar.”

Elif şaşırdı: “Yani uydular sayesinde kaybolmuyoruz ? ”

“ Evet. Ayrıca TV yayınları, hava durumu, internet bağlantısı bile uydular sayesinde mümkün ! ”

“Peki bu uydular nasıl oraya çıkıyor ? ” dedi Elif, gözlerini büyüterek.

Defne cevapladı :

“ Fırlatma roketleriyle. Uydu, bir roketin ucuna yerleştirilir ve çok güçlü motorlarla uzaya gönderilir. Sonra uygun yüksekliğe ulaştığında roketten ayrılır ve yörüngesine oturur. ”

Elif gözlerini kapadı ve hayal etti. “Ben bir gün Türkiye’nin ilk çocuk uydusunu yapmak istiyorum ! ”

Defne heyecanla bilgisayarını açtı.

“ Bak, Türkiye’nin uyduları da var: Türksat, Göktürk, İmece... ”

Elif heyecanlandı. “ Gerçekten mi ? Bizim de uzayda makinelerimiz mi var ? ”

“Evet. Haberleşme, görüntüleme ve bilimsel amaçlı uydular. Ve gelecekte belki senin

tasarladığın uydu da onlarla birlikte döner.”

Elif kaşlarını kaldırdı. “O zaman bu yaz tatilinde uzay kampına gitmeliyim ! ”

Gece olmuştu. Elif elinde bir defterle pencereye oturdu.

Ay ışığında yazdığı satırları fısıldadı :

“ Sevgili Uydu,

Seni gökyüzünde fark ettiğimden beri hayallerim değişti.

Senin gibi olmak istiyorum. Sessiz ama etkili.

Yükseklerde ama hep yardımcı.

Belki bir gün, senin yanına gelirim.
— Elif. ”

Defne yanına oturdu ve birlikte gökyüzünü izlediler.

O an, uzayın derinliklerinde bir uydu yanıp sönüyordu. Belki de Elif'in mektubuna cevap veriyordu.

